

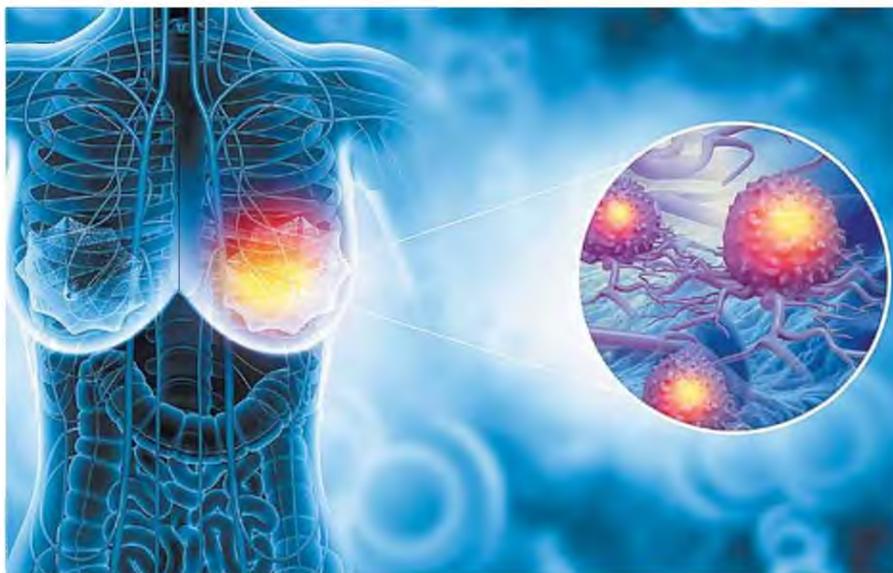

Ο καρκίνος του μαστού εξακολουθεί να αποτελεί μία από τις σημαντικότερες αιτίες θανάτου και νόσησης στις γυναίκες παγκοσμίως, και τα νεότερα δεδομένα δείχνουν ότι το βάρος της νόσου όχι μόνο παραμένει μεγάλο, αλλά αναμένεται να αυξηθεί ακόμα περισσότερο τις επόμενες δεκαετίες.

Σύμφωνα με τη συστηματική ανάλυση της μελέτης Global Burden of Disease 2023, που δημοσιεύθηκε πρόσφατα στο έγκριτο περιοδικό «Lancet» και εξετάζει την πορεία του καρκίνου του μαστού από το 1990 έως το 2023, με προβλέψεις έως το 2050, η εικόνα που διαμορφώνεται είναι ανησυχητική - ιδιαίτερα για τις χώρες χαμηλότερου εισοδήματος και με ασθενέστερα συστήματα υγείας. Η μελέτη αποτυπώνει όχι μόνο πόσες γυναίκες νοσούν και πόσες χάνουν τη ζωή τους, αλλά και το συνολικό αποτύπωμα της νόσου στην ποιότητα ζωής, στην αναπηρία και στα χρόνια ζωής που χάνονται εξαιτίας της.

Η καθηγήτρια Θεραπευτικής - Επιδημιολογίας - Προληπτικής Ιατρικής, παθολόγος (Θεραπευτική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Αλεξάνδρα) Θεοδώρα Ψαλτοπούλου και η Αλεξάνδρα Σταυροπούλου, βιολόγος, παραθέτουν, στο κείμενο που ακολουθεί, τα κυριότερα σημεία της μελέτης.

Το 2023 εκτιμάται ότι καταγράφηκαν παγκοσμίως 2,30 εκατομμύρια νέα περιστατικά καρκίνου του μαστού στις γυναίκες, ενώ οι θάνατοι έφτασαν τους 764.000. Παράλληλα, η συνολική επιβάρυνση της νόσου αποτιμήθηκε σε 24,1 εκατομμύρια DALYs - δηλαδή σε χαμένα έτη υγιούς ζωής λόγω πρόωρου θανάτου ή αναπηρίας. Πρόκειται για έναν δείκτη που μας βοηθά να αντιληφθούμε ότι ο καρκίνος του μαστού δεν αφορά μόνο τα περιστατικά που καταλήγουν μοιραία, αλλά και τις γυναίκες που ζουν με τη νόσο, με τις συνέπειες της θεραπείας ή με σημαντικούς περιορισμούς στην καθημερινότητά τους. Με αυτόν τον τρόπο, η έρευνα φωτίζει ολοκληρωτή τη διάσταση του προβλήματος και

Ανησυχητική αύξηση του καρκίνου του μαστού

Η ηλικιακά τυποποιημένη θνησιμότητα από το 1990 έως το 2023 μειώθηκε στις πλούσιες χώρες κατά 29,9%, αλλά αυξήθηκε στις φτωχότερες κατά 99,3%

όχι μόνο την κορυφή του, που είναι η θνησιμότητα.

ΟΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ. Ένα από τα πιο ουσιαστικά ευρήματα της ανάλυσης είναι ότι η παγκόσμια επιβάρυνση του καρκίνου του μαστού δεν κατανέμεται ισότιμα. Στις χώρες χαμηλού εισοδήματος, όπου η ηλικιακά τυποποιημένη επίπτωση του καρκίνου του μαστού ήταν σχετικά χαμηλή, με 44,2 περιστατικά ανά 100.000 ανθρώπο, η ηλικιακά τυποποιημένη θνησιμότητα ήταν η υψηλότερη, φτάνοντας τα 24,1 ανά 100.000. Αντίθετα, στις χώρες υψηλού εισοδήματος παρατηρήθηκε η υψηλότερη επίπτωση, με 75,7 περιστατικά ανά 100.000, αλλά όχι η υψηλότερη θνησιμότητα.

Το στοιχείο αυτό δείχνει με καθαρό τρόπο ότι η συχνότερη

διάγνωση μιας νόσου δεν συνεπάγεται απαραίτητα και περισσότερους θανάτους. Σε πολλά ανεπτυγμένα συστήματα υγείας, η πρόσβαση σε προσυμπτωματικό έλεγχο, έγκαιρη διάγνωση και αποτελεσματική θεραπεία φαίνεται ότι συμβάλλει σημαντικά στη μείωση των απωλειών.

Ακόμα πιο αποκαλυπτική είναι η σύγκριση της πορείας της νόσου μέσα στον χρόνο. Από το 1990 έως το 2023, η ηλικιακά τυποποιημένη επίπτωση του καρκίνου του μαστού στις χώρες χαμηλού εισοδήματος αυξήθηκε κατά 147,2%, ενώ στις χώρες υψηλού εισοδήματος η μεταβολή ήταν μόλις 1,2%. Την ίδια περίοδο, η ηλικιακά τυποποιημένη θνησιμότητα μειώθηκε στις πλούσιες χώρες κατά 29,9%, αλλά αυξήθηκε στις φτωχότερες

κατά 99,3%. Παρόμοια πορεία ακολούθησαν και οι ηλικιακά τυποποιημένοι δείκτες DALYs, επιβεβαιώνοντας ότι εκεί όπου η θνησιμότητα αυξάνεται, αυξάνεται ταυτόχρονα και η συνολική κοινωνική και υγειονομική επιβάρυνση. Ενώ ορισμένες χώρες καταφέρνουν να περιορίσουν τις συνέπειες της νόσου, άλλες βλέπουν το πρόβλημα να μεγαλώνει.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ. Η μελέτη αναδεικνύει επίσης τον ρόλο συγκεκριμένων παραγόντων κινδύνου. Το 2023, παράγοντες όπως οι διατροφικοί κίνδυνοι, η χρήση καπνού και τα υψηλά επίπεδα γλυκόζης στο αίμα συνέβαλαν στο 28,3% των DALYs που σχετίζονται με τον καρκίνο του μαστού. Αυτό σημαίνει ότι ένα σημαντικό μέρος της συνολικής επιβάρυνσης της νόσου συνδέεται με παράγοντες που, τουλάχιστον σε κάποιον βαθμό, μπορούν να προληφθούν ή να περιοριστούν μέσα από πολιτικές δημόσιας υγείας, ενημέρωση και καλύτερη πρόληψη. Την ίδια στιγμή, η ανάλυση δείχνει ότι μεταξύ 1990 και 2023 μειώθηκαν τα DALYs που αποδίδονται στην υψηλή κατανάλωση αλκοόλ και στο κάπνισμα, εύρημα που υποδηλώνει ότι ορισμένες παρεμβάσεις μπορούν να έχουν αποτέλεσμα, χωρίς όμως αυτό να αρκεί για να αντιστραφεί συνολικά η τάση.

Οι προβλέψεις για το μέλλον είναι ιδιαίτερα σοβαρές. Εφόσον οι σημερινές τάσεις συνεχιστούν, έως το 2050 τα νέα περιστατικά καρκίνου του μαστού στις γυναίκες προβλέπεται να φτάσουν τα 3,56 εκατομμύρια παγκοσμίως, ενώ οι θάνατοι αναμένεται να ανέλθουν στα 1,37 εκατομμύρια.

Το τελικό συμπέρασμα είναι ότι ο καρκίνος του μαστού δεν αποτελεί μόνο ιατρική πρόκληση, αλλά και ζήτημα ισότητας στην υγεία. Χωρίς αποτελεσματικές παρεμβάσεις, πολλές χώρες δεν θα καταφέρουν να πετύχουν τον φιλόδοξο στόχο της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας του ΠΟΥ για τον Καρκίνο του Μαστού, δηλαδή ετήσια μείωση κατά 2,5% των ηλικιακά τυποποιημένων δεικτών θνησιμότητας έως το 2040.